

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ
Φραγκίσκος Παρασύρης- Βουλευτής Ν. Ηρακλείου
ΑΝΑΦΟΡΑ

Προς τον Υπουργό:

-Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Θέμα: «Ανάγκη άμεσων μέτρων στήριξης του εισοδήματος των ελαιοπαραγωγών και αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής κρίσης και της λειψυδρίας».

Ο βουλευτής Ηρακλείου του ΠΑΣΟΚ- Κίνημα αλλαγής κ. Φραγκίσκος Παρασύρης καταθέτει αναφορά στη βουλή δημοσίευμα με θέμα : «Μειωμένες οι ποσότητες ελαιόλαδου φέτος» και αιτείται απαντήσεων.

Σύμφωνα με το δημοσίευμα, καθώς η φετινή ελαιοκομική περίοδος οδεύει προς την ολοκλήρωσή της, διαμορφώνεται μια ιδιαίτερα ανησυχητική εικόνα για τον ελαιοκομικό τομέα της χώρας και ειδικότερα για την Κρήτη, έναν από τους βασικότερους παραγωγικούς πυλώνες ελαιολάδου.

Η παραγωγή ελαιολάδου κατά την τρέχουσα περίοδο καταγράφει νέα μείωση όσον αφορά στην ποσότητα, γεγονός που αποδίδεται κυρίως στην παρατεταμένη λειψυδρία και την κλιματική κρίση,στις εκτεταμένες μυκητολογικές προσβολές των ελαιόδεντρων, καθώς και στο αυξημένο κόστος παραγωγής, το οποίο καθιστά τα 5 ευρώ/κιλό κρίσιμο όριο βιωσιμότητας για τους παραγωγούς.

Παράλληλα, παρατηρείται μετατόπιση σημαντικού μέρους της παραγωγής από την κατηγορία του εξαιρετικά παρθένου στο παρθένο ελαιόλαδο, λόγω αυξημένης οξύτητας, ενώ καταγράφεται και ασυνήθιστα μεγάλη διαφορά τιμής (έως 70 λεπτά/κιλό) μεταξύ ελαιολάδων διαφορετικής οξύτητας.Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλεί και η στασιμότητα της αγοράς.

Παρακαλώ αφού λάβετε υπόψη το δημοσίευσμά να προβείτε στις απαραίτητες ενέργειες ώστε να ληφθούν άμεσα μέτρα στήριξης του εισοδήματος των ελαιοπαραγωγών καθώς και αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής κρίσης και της λειψυδρίας.

Ο Βουλευτής

Φραγκίσκος Παρασύρης

Συν(1)

Reportáž
Σταύρος Καπνός

Καθώς η φετινή ελαιοκομική περίοδος βρίσκεται λίγο πριν από το τέλος της, αποτυπώνεται σταδιακά η εικόνα της ελαιοσυγκομιδής στα περισσότερα παραγωγικά κέντρα της χώρας, μεταξύ των οποίων και στην Κρήτη. Όπως έχουμε αναφέρει και σε παλαιότερα ρεπορτάζ, η παραγωγή ελαιολάδου αντιμετωπίζει πολλά προβλήματα, με το σοβαρότερο από αυτά να παραμένει η έλλειψη νερού και γενικότερα η κλιματική κρίση.

Όστόσο, η Ελλάδα έχει και άλλους είδους ζητήματα, που αφορούν κυρίως το κέρδος που αποδίδει το προϊόν στους παραγωγούς. Μεγάλες πολυεθνικές εταιρείες τυποποίησης ελαιολάδου, δυστυχώς, ακόμα και τώρα καθορίζουν τις τιμές πώλησης, μιας και το προϊόν εξακολουθεί να φεύγει από τη χώρα μας χύμα και στο βυτίο για τις μεγάλες αγορές του εξωτερικού. Έχοντας φτάσει πλέον η συγκομιδή στο 70%, το πρώτο συμπέρασμα που προκύπτει είναι ότι φέτος θα σημειωθεί νέα μείωση στις ποσότητες αλλά και στην ποιότητα ελαιολάδου και αυτό οφείλεται κυρίως στις μικροτοκινικές προσβολές στα ελαιόδεντρα. Σε ό,τι αφορά τις τιμές, παρατηρείται μία σταθεροποιητική τάση, που αναμένεται να συνεχιστεί και το επόμενο διάστημα. Ειδικότερα, μεσοσταθμικά οι τιμές κινούνται αυτή τη στιγμή στα 4,50-5 ευρώ το κιλό, απέχοντας όμως αρκετά από το "άλλο" που είχαν σημειώσει την περίοδο 2023-2024.

Στα Χανιά, σύμφωνα με το γραϊθρος, η τιμή παραγωγού κυμαίνεται από 1,50 έως 4,80 ευρώ/κιλό, με το ΠΟΠ να πληρώνεται έως 4,90 ευρώ. Ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Χανίων δίνει τιμή 1,70 ευρώ, με πριμ 15 λεπτών για το ΓΟΠ λάδι. Όπως ανέφερε ο Νεκτόριος Ταρασκάκης, υπεύθυνος δραστηριότητας ελαιολάδου στον Α.Σ. Χανίων, η αγορά εμφανίζει ουσιαστικά δύο διαμορφωτικές ταχύτητες, ενώ το τελευταίο διάστημα παρατηρείται στάση αναμονής τόσο από τους φορείς όσο και από τα ελαιουργεία. Απουσιάζει, επίσης, το ιταλικό ενδιαφέρον για εξαιρετικά παρθένο ελαιόλαδο, ενώ οι ενγκώριοι τυποποιητές, έχοντας ήδη εξασφαλίσει ποσότητες αλτών λαδιών, παρακολουθούν την εξέλιξη των τιμών. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στην ασυνήθιστα μεγάλη "ψαλίδα" - περίπου 70 λεπτών - μεταξύ εξτρα παρθένων ελαιολάδων οξυτητας 0,3 και 0,8.

Σύμφωνα με το ίδιο ρεπορτάζ, η φετινή χρονιά στην Κρήτη ξεκινάει όχι μόνο για τη μειωμένη παραγωγή, αλλά και για τη μετατόπιση μέρους της παραγωγής στην κατηγορία του παρθένου ελαιολάδου, λόγω αυξημένης οξύτητας.

Αγορά και διεθνείς εξελίξεις
Σε εμπορικό επίπεδο, η αγορά δείχνει ημιάδιαστασιμότητα, με τις νέες τιμές α αναμένονται από μερς σε μερς, μαζί με την επανεμφάνιση του ενδιαφέροντος των αγοραστών. Παρότι διαφαίνεται μια τάση απολιμμάκωσης των τιμών, αυτή φαίνεται προς το παρόν να συγκρατείται, ετά την ανακοίνωση των στοιχείων

Μειωμένες οι ποσότητες ελαιολάδου φέτος

■ Σταθεροποίηση στις τιμές παραγωγού - Ποιος είναι ο ρόλος των μεγάλων πολυεθνικών τυποποίησης

Το 2023/24, η ελληνική παραγωγή ελαιολάδου συρρικνώθηκε στις 175 χιλιάδες τόνους - σχεδόν στο μισό σε σχέση με τις 345 χιλιάδες τόνους του προηγούμενου έτους, όπως σημειώνουν σχετικές μελέτες.

του Δεκεμβρίου από την Ισπανία. Βάσει αυτών, η παραγωγή της περιόδου 2025/2026 εκτιμάται μειωμένη κατά 182.875 τόνους σε σχέση με πέρυσι, την ώρα που οι πωλήσεις συνεχίζουν να κινούνται ανοδικά. Από την πλευρά των παραγωγών, πάντως, τονίζεται ότι τα 5 ευρώ/κιλό αποτελούν κρίσιμο όριο βιωσιμότητας, λόγω του αυξημένου κόστους παραγωγής.

Διαφωτιστική αναφορά με τις διε-

θνείς εξελίξεις είναι μελέτη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, η οποία αναλύει τα εβδομαδιαία δεδομένα στις τιμές παραγωγού από Ιανουάριο 2020 έως Αύγουστο 2025 για τις τρεις χώρες που συγκεντρώνουν το 88% της ευρωπαϊκής παραγωγής, δηλαδή την Ισπανία, την Ιταλία και την Ελλάδα.

■ Η κατανομή της παραγωγής το 2024/25 ήταν:

Ισπανία: 56% (800-1.350 χιλιάδες τό-

νοειτησίως).

■ Ιταλία: 21% (250-350 χιλιάδες τό-

νοει). ■ Ελλάδα: 11% (200-300 χιλιάδες τό-

νοει). Το 2023/24, η ελληνική παραγωγή συρρικνώθηκε στις 175 χιλιάδες τόνους - σχεδόν στο μισό σε σχέση με τις 345 χιλιάδες τόνους του προηγούμενου έτους, όπως σημειώνει η μελέτη.

Χρησιμοποιώντας προηγμένα στατι-

στικά μοντέλα, οι ερευνητές διαπίστωσαν ότι μακροπρόθεσμα μόνο οι τιμές Ελλάδας-Ισπανίας κινούνται μαζί, ενώ η Ιταλία ακολουθεί δική της πορεία.

Όταν οι τιμές Ελλάδας-Ισπανίας αποκλίνουν, η Ελλάδα είναι αυτή που προσαρμόζεται για να επαναφέρει την ισορροπία. Η Ισπανία όχι.

Με απλά λόγια, η Ισπανία λειτουργεί ως ηγέτης τιμών (price leader), ενώ η Ελλάδα ακολουθεί. Όπως λένε οι ερευνητές, «συνολικά, η Ισπανία αναδεικνύεται ως η κορυφαία αγορά, οδηγώντας τις προσαρμογές σε ολόκληρη τη μεσογειακή περιοχή».

Η εξήγηση βρίσκεται στη δομή της παραγωγής. Η Ισπανία διαθέτει τεράστιες βιομηχανοποιημένες καλλιέργειες, που επιτρέπουν αποδοτική μηχανική συγκομιδή - κυρίως στην Ανδαλουσία, που παράγει το 80% του ισπανικού ελαιολάδου. Αντίθετα, η ελληνική παραγωγή χαρακτηρίζεται από εκατοντάδες χιλιάδες μικρούς παραγωγούς, που κατέχουν από λίγα δέντρα έκαστος.

Πώς η Ιταλία μετατρέπει το χύμα ελαιόλαδο σε premium brand

Η Ιταλία παίζει έναν εντελώς διαφορετικό ρόλο. Ως δεύτερος μεγαλύτερος παραγωγός στην Ε.Ε. με 250-350 χιλιάδες τόνους ετησίως - έναντι 200-300 χιλιάδων της Ελλάδας - η μελέτη καταγράφει ότι είναι «ένανς από τους μεγαλύτερους εξαγωγείς εμφιαλωμένου ελαιολάδου παγκοσμίως, με μερίδιο περίπου 30%». Πώς το καταφέρνει; Είναι ο μεγαλύτερος εισαγωγέας ελαιολάδου στην Ε.Ε.

Τα εμπορικά δεδομένα για το 2023/24 που παραθέτει η μελέτη είναι εντυπωσιακά:

• 60% των ελληνικών εξαγωγών καταλήγει στην Ιταλία.

• 28% των ισπανικών εξαγωγών πηγαίνει στην Ιταλία.

• 73% των ιταλικών εισαγωγών προέρχεται από Ισπανία και Ελλάδα.

«Η Ιταλία εισάγει χύμα ελαιόλαδο κυρίως από Ισπανία, Ελλάδα και Τυνησία για ανάμιξη και εμφιάλωση», εξηγούν οι ερευνητές. «Οι χύμα εισαγωγές από Ισπανία και Ελλάδα εμφιαλώνονται ή/και αναμειγνύονται από μικρό αριθμό μεγάλων ιταλικών εταιρειών και διανέμονται παγκοσμίως».

Η ποιότητα της ελληνικής παραγωγής είναι ανώτερη: «Πάνω από 80% της ελληνικής παραγωγής είναι εξαιρετικά παρθένο», έναντι 60% της Ιταλίας και μόλις 34% της Ισπανίας. Όμως η Ελλάδα εξάγει πάνω από το μισό της παραγωγής της, με το 60% των εξαγωγών να καταλήγει χύμα στην Ιταλία, χάνοντας την προστιθέμενη αξία της εμφιάλωσης, του brand και της διανομής.

ΤΟ ΡΑΦΙ ΔΕΝ ΚΙΝΕΙΤΑΙ ΕΝΙΣΙΑ

Οι σχέσεις εξάρτησης των μεγάλων αλυσίδων

Η δεύτερη μελέτη στο πλαίσιο της αγοράς. Οι ερευνητές εξέτασαν πώς οι τιμές των τεσσάρων αλυσίδων επηρεάζουν η μία την άλλη - και αν αυτή η επιρροή αλλάζει όταν οι τιμές είναι χαμηλές, μέτριες ή υψηλές. Η ανάλυση επιβεβαιώνει ότι υπάρχουν μακροπρόθεσμες σχέσεις μεταξύ των τεσσάρων αλυσίδων. Όμως οι βραχυπρόθεσμες κινήσεις είναι πολύπλοκες και ασύμμετρες. «Το αποτέλεσμα αποκαλύπτει σημαντική στερεογένεση ανταγωνιστική ένταση τόσο εντός όσο και μεταξύ των λανσπολίων», σημειώνει η μελέτη.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα: Όταν εξετάζεται η πρώτη αλυσίδα: ■ Η δεύτερη αλυσίδα την επηρεάζει σταθερά, όταν αυξάνει κατά 1 ευρώ, η πρώτη ακολουθεί με αύξηση 85 λεπτών. ■ Η τέταρτη αλυσίδα έχει μεγάλη επιρροή όταν οι τιμές είναι χαμηλές (αύξηση 78 λεπτών για κάθε ευρώ), αλλά όχι στις υψηλές τιμές (μόλις 21 λεπτά). Όταν εξετάζεται η δεύτερη αλυσίδα: ■ Η τέταρτη αλυσίδα έχει την ισχυρότερη και σταθερότερη επιρροή σε όλα τα επίπεδα τιμών (από 54 έως 66 λεπτά για κάθε ευρώ). ■ Η τρίτη αλυσίδα έχει τη μεγαλύτερη

επίδραση όταν οι τιμές είναι χαμηλές, αλλά μειώνεται στις μέτριες τιμές. Για την τρίτη αλυσίδα: ■ Η πρώτη αλυσίδα ασκεί ισχυρή και σταθερή επιρροή σε όλα τα επίπεδα τιμών. ■ Η τέταρτη έχει αρνητική σχέση στις χαμηλές τιμές - όταν η μία ανεβαίνει, η άλλη κατεβαίνει. Στο συμπέρασμά τους, οι ερευνητές είναι σαφείς: «Δεν υπάρχουν ενδείξεις συντονισμένης συμπεριφοράς». Αντίθετα, κάθε αλυσίδα παρακολουθεί διαφορετικούς ανταγωνιστές σε διαφορετικά επίπεδα τιμών.

